

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1974-1975

13 NOVEMBER 1974

WETSONTWERP

betreffende het inschrijvingsgeld voor de examens en vergelijkende examens georganiseerd door de vaste wervingssecretaris.

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE ALGEMENE ZAKEN
EN HET OPENBAAR AMBT (1)

UITGEBRACHT DOOR DE HEER COENS.

DAMES EN HEREN,

I. — Uiteenzetting door de Staatssecretaris.

Overeenkomstig artikel 113 van de Grondwet kan enkel de wetgever aan de staatsburgers een verplichte geldelijke bijdrage opleggen. Artikel 1 van de wet van 29 maart 1953 betreffende de door de Rijksbesturen ingerichte examens en vergelijkende examens voorziet dat de Koning het bedrag van het inschrijvingsgeld kan bepalen voor de Rijksbesturen, hetgeen dan ook geschiedde bij het koninklijk besluit van 11 januari 1965.

(1) Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer Bonnel.

A. — Leden : de heren Coens, Lenssens, Pêtre, Léon Remacle, Smets, Van Dessel, Van Herreweghe, Willems. — de heren Brouhon, Cumps, Leburton, Mangelschots, Tibbaut, Van Elewyck, Van Eynde. — de heren Bonnel, Evers, Niemegeers, Soudant. — de heren Rouelle, Verhasselt. — de heren Belmans, Emiel Vansteenkiste.

B. — Plaatsvervangers : de heren Bourgeois, Brimant, Deneir, Lernoux. — de heren Dehousse, De Wulf, Mooock, Tobback. — de heren Gillet, Sprockeels. — de heer Fiévez. — de heer Luc Vansteenkiste.

Zie :

172 (B. Z. 1974) :

— N° 1 : Ontwerp overgezonden door de Senaat.

Chambre des Représentants

SESSION 1974-1975

13 NOVEMBRE 1974

PROJET DE LOI

relatif au droit d'inscription aux examens et concours organisés par le secrétaire permanent au recrutement.

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DES AFFAIRES GENERALES
ET DE LA FONCTION PUBLIQUE (1)

PAR M. COENS.

MESDAMES, MESSIEURS,

I. — Exposé du Secrétaire d'Etat.

Conformément aux dispositions de l'article 113 de la Constitution, le pouvoir d'imposer aux citoyens le paiement d'une rétribution obligatoire n'appartient qu'au seul législateur. L'article 1 de la loi du 29 mars 1953 relative aux examens et concours organisés par les Administrations de l'Etat prévoit que le Roi peut fixer le droit d'inscription pour les Administrations de l'Etat, ce qui a été fait par l'arrêté royal du 11 janvier 1965.

(1) Composition de la Commission :

Président : M. Bonnel.

A. — Membres : MM. Coens, Lenssens, Pêtre, Léon Remacle, Smets, Van Dessel, Van Herreweghe, Willems. — MM. Brouhon, Cumps, Leburton, Mangelschots, Tibbaut, Van Elewyck, Van Eynde. — MM. Bonnel, Evers, Niemegeers, Soudant. — MM. Rouelle, Verhasselt. — MM. Belmans, Emiel Vansteenkiste.

B. — Suppléants : MM. Bourgeois, Brimant, Deneir, Lernoux. — MM. Dehousse, De Wulf, Mooock, Tobback. — MM. Gillet, Sprockeels. — M. Fiévez. — M. Luc Vansteenkiste.

Voir :

172 (S. E. 1974) :

— N° 1 : Projet transmis par le Sénat.

Bij het koninklijk besluit van 8 januari 1973 werd de vaste wervingssecretaris belast met de organisatie van de vergelijkende examens, de vergelijkende examens voor overgang naar het hoger niveau en de examens voor verhoging in graad ten behoeve van een reeks van instellingen van openbaar nut.

De wet van 29 maart 1953 was echter niet voldoende duidelijk om eruit te mogen besluiten dat het Vast Wervingssecretariaat een inschrijvingsgeld mag eisen voor de deelneming aan examens en vergelijkende examens, welke het ten behoeve van de voormelde instellingen zal inrichten, aangezien deze laatste geen Rijksbesturen zijn. Artikel 1 van het onderhavige ontwerp strekt ertoe alle twijfel daaromtrent weg te nemen.

Vervolgens zal in de toekomst ook geen nieuwe wet meer nodig zijn of zal de wet niet moeten gewijzigd worden wanneer andere instellingen aan de vaste wervingssecretaris zouden vragen om een inschrijvingsrecht voor deelneming aan aanwervingsexamens vast te stellen.

II. — Algemene bespreking.

Een lid stelt de vraag of de kosteloosheid van de examens betreffende de kennis van de tweede landstaal zal gehandhaafd worden.

De Staatssecretaris antwoordt hierop bevestigend.

Voor het ogenblik is er een betreurenswaardige traagheid vast te stellen in het Vast Wervingssecretariaat. Er is inderdaad een gebrek aan personeel. De Staatssecretaris wijst erop dat om die reden ambtenaren van verschillende ministeries gedetacheerd werden voor het Vast Wervingssecretariaat. De afhandeling van de hangende dossiers kon aldus worden versneld.

Er bestaan twee categorieën van instellingen van openbaar nut (zie bijlagen I en II van het verslag van Senator Wijninckx, Stuk van de Senaat n° 94 van 1973-1974).

De Staatssecretaris verklaart dat de instellingen van openbaar nut bij wet worden opgericht en dat bijgevolg al dan niet het statuut van het Rijkspersoneel voorzien werd of wordt naargelang de beslissingen van de raden van beheer.

De meeste raden van beheer van die instellingen hebben echter een zekere autonomie. Er werden verschillende pogingen aangewend om de verschillende instellingen van openbaar nut onder toepassing van het koninklijk besluit van 8 januari 1973 te doen vallen. De Koning is echter niet bij machte dit statuut op te leggen. Zulks moet bij wet gebeuren.

Een lid stelt de vraag waarom bij voorbeeld de Autonome Haven van Luik en de Maatschappij der Brugse Zeevaartinrichtingen ressorteren onder het koninklijk besluit van 8 januari 1973 en de Autonome Haven van Charleroi niet.

De Staatssecretaris antwoordt dat de Autonome Haven van Charleroi het statuut niet aanvaard heeft. Er wordt opgemerkt dat bij voorbeeld de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting en het Wegenfonds wel onder het voornoemd statuut ressorteren maar de Nationale Landmaatschappij en het Nationaal Waarborgfonds voor Schoolgebouwen niet. Er schijnt dus een zekere discriminatie te bestaan.

Een lid kan aannemen dat bij voorbeeld de Muntschouburg of de Nationale Opera voor sommige functies eigen examens inrichten, maar, zijn inziens, zouden de examens van opsteller voor alle instellingen dezelfde moeten zijn.

En vertu de l'arrêté royal du 8 janvier 1973, le Secrétaire permanent au recrutement a été chargé d'organiser, pour compte d'une série d'organismes d'intérêt public, les concours de recrutement, les concours d'accession au niveau supérieur et les examens d'avancement de grade.

La loi du 29 mars 1953 n'était cependant pas suffisamment explicite pour permettre de conclure que le Secrétariat permanent de Recrutement peut exiger un droit d'inscription pour la participation aux examens et concours qu'il organise pour le compte desdits organismes, ceux-ci n'étant pas des administrations de l'Etat. L'article 1 du présent projet de loi vise à dissiper toute équivoque à ce sujet.

En outre, à l'avenir, il ne faudra plus de nouvelles lois ou de modifications de la loi lorsque d'autres organismes que le Secrétariat permanent de Recrutement demanderont à fixer des droits d'inscription pour la participation à des examens de recrutement.

II. — Discussion générale.

Un membre a demandé si la gratuité des examens portant sur la connaissance de la deuxième langue nationale serait maintenue.

Le Secrétaire d'Etat a répondu par l'affirmative.

On constate actuellement une lenteur regrettable au sein du Secrétariat permanent de Recrutement. Il y a en effet pénurie de personnel. Le Secrétaire d'Etat a précisé que des fonctionnaires de divers ministères ont, pour cette raison, été détachés au Secrétariat permanent de Recrutement, ce qui a permis d'accélérer l'examen des dossiers en souffrance.

Il existe deux catégories d'établissements d'utilité publique (voir annexe I et II du rapport du Sénateur Wijninckx, Doc. du Sénat n° 94, session de 1973-1974).

Le Secrétaire d'Etat a déclaré que les établissements d'utilité publique sont créés par la loi et que, par conséquent, le statut des agents de l'Etat leur est applicable ou non selon les décisions des conseils d'administration.

La plupart de ceux-ci ont néanmoins une certaine autonomie. Plusieurs tentatives ont été faites en vue d'appliquer l'arrêté royal du 8 janvier 1973 aux divers établissements d'utilité publique. Le Roi n'a cependant pas le pouvoir d'imposer ce statut : c'est à la loi de le faire.

Un membre a demandé pourquoi, par exemple, le Port autonome de Liège et la Société des Installations portuaires de Bruges relèvent de l'arrêté royal du 8 janvier 1973, alors que ce n'est pas le cas pour le Port autonome de Charleroi.

Le Secrétaire d'Etat a répondu que le Port autonome de Charleroi n'a pas accepté le statut. Il a également été fait observer que, par exemple, la Société nationale du Logement et le Fonds des Routes relèvent du statut précité, mais non la Société nationale terrienne et le Fonds national de Garantie des Constructions scolaires. Il semble donc exister une certaine discrimination.

Un membre a déclaré que, s'il lui est effectivement possible d'admettre que le Théâtre de la Monnaie ou l'Opéra national organisent leurs propres examens pour certaines fonctions, il n'en estime pas moins que les examens de rédacteur devraient être identiques pour tous les organismes.

De Staatssecretaris merkt op dat eigen examens veelal voorzien worden om te ontsnappen aan de trage procedure van het Vast Wervingssecretariaat.

Het komt een lid onbegrijpelijk voor dat verschillende instellingen niet wensten te ressorteren onder het statuut van het koninklijk besluit van 8 januari 1973 en dat de wetgever hen daartoe niet kan dwingen.

De Staatssecretaris verklaart dat er op dit stuk inderdaad een wetgevend initiatief noodzakelijk is.

Hij herinnert eraan dat de voogdijminister enkel negatieve besluiten kan treffen en dat hij dus geen verplichtingen kan opleggen.

In sommige instellingen heeft de raad van beheer een louter adviserende bevoegdheid maar in andere een beslissende bevoegdheid.

Een lid verklaart dat in de sector van de sociale voorzorg het statuut der parastatalen bepaald wordt door de Koning en niet door het beheerscomité. Hij wenst te weten waarom een bepaald aantal parastatalen in die sector niet ressorteren onder het koninklijk besluit van 8 januari 1973. Gebeurde dit op grond van een negatief advies of op grond van de organieke wet?

Mocht er geen argument bestaan om dit verschil te verklaren, zou volgens een lid de bespreking moeten worden opgeschort opdat een amedement zou kunnen worden ingediend.

Hierop inhakend verklaart een ander lid dat er geen sprake kan zijn het koninklijk besluit van 8 januari 1973 te wijzigen.

De Staatssecretaris heeft hieromtrent een omstandige nota bezorgd. Zij is als bijlage tot dit verslag afgedrukt.

Een lid vraagt hoeveel het inschrijvingsgeld bedraagt voor de deelneming aan een wervings- of loopbaanexamen van het personeel der ministeries.

Er wordt geantwoord dat dit 200 F bedraagt voor werving in een graad van niveau I, 120 F voor werving in een graad van niveau II en 80 F voor werving in een graad van niveau III of IV (zie bijlage IV van voornoemd verslag van Senator Wijninckx).

In verband met de voertaal van de examens bij het Vast Wervingssecretariaat verklaart de Staatssecretaris dat men na de aanwerving niet meer van taalrol kan veranderen. Vóór de indiensttreding kan men echter van taalrol veranderen mits voorafgaandelijk een taalexamen wordt afgelegd.

Tenslotte wordt gevraagd of iemand die een kandidaatsdiploma in het Nederlands heeft behaald en het licentiaatdiploma in de andere taal nog het examen mag afleggen in de Nederlandse taal.

Voor een examen tot werving in een graad van niveau I is zulks niet mogelijk maar voor lagere niveaus blijft het altijd mogelijk.

De taalwetgeving is hier van toepassing.

III. — Bespreking van de artikelen.

Artikel 1.

Een lid vraagt of door het woord « overheid » ook de regieën worden bedoeld.

De Staatssecretaris antwoordt dat het woord « overheid » betrekking heeft op alle openbare instellingen.

Een lid verklaart dat dit artikel ook betrekking heeft op de instellingen vermeld in bijlage II van het voormeld verslag van Senator Wijninckx (Stuk van de Senaat n° 94, 1973-1974).

Dit artikel wordt eenparig aangenomen.

Le Secrétaire d'Etat a fait observer que l'organisation de concours propres a le plus souvent pour but d'échapper à la procédure lente du Secrétariat permanent de Recrutement.

Selon un membre, il est incompréhensible que divers organismes n'aient pas souhaité tomber sous le statut prévu par l'arrêté royal du 8 janvier 1973 et que le législateur ne puisse pas les y obliger.

Le Secrétaire d'Etat a déclaré qu'en effet une initiative législative était nécessaire.

Il a rappelé que le Ministre de tutelle ne peut prendre que des arrêtés négatifs et qu'il ne peut donc imposer aucune obligation.

Si dans certains organismes le conseil d'administration a une compétence purement consultative, dans d'autres, par contre, il a une compétence de décision.

Un membre a déclaré que, dans le secteur de la prévoyance sociale, le statut des parastataux est fixé par le Roi, et non pas par le comité de gestion. Il aurait aimé savoir pourquoi un certain nombre de parastataux de ce secteur ne tombent pas sous l'arrêté royal du 8 janvier 1973. Ce fait est-il dû à un avis négatif ou à une loi organique?

Un membre a déclaré que s'il ne devait exister aucun argument pour expliquer cette différence, il conviendrait de surseoir à la discussion, afin de permettre le dépôt d'un amendement.

Un autre membre a déclaré à ce sujet qu'il ne saurait être question de modifier l'arrêté royal du 8 janvier 1973.

Le Secrétaire d'Etat a transmis une note circonstanciée à ce sujet. Elle est publiée en annexe au présent rapport.

Un membre a demandé quel est le montant des droits d'inscription à un examen de recrutement ou de carrière du personnel des ministères.

Il lui a été répondu que ce droit s'élève à 200 F pour le recrutement dans un grade du niveau I, à 120 F pour le recrutement dans un grade du niveau II, et à 80 F pour le recrutement dans un grade des niveaux III ou IV (voir l'annexe IV du rapport précité du Sénateur Wijninckx).

Quant à la langue véhiculaire des examens au Secrétariat permanent de Recrutement, le Secrétaire d'Etat a répondu qu'il n'est plus possible de changer de régime linguistique après le recrutement. Avant l'entrée en service, il est cependant possible de changer de régime linguistique, moyennant un examen linguistique préalable.

Enfin, il a été demandé si une personne ayant obtenu un diplôme de candidature en néerlandais et le diplôme de licencié dans l'autre langue pouvait encore passer l'examen en néerlandais.

Pour un concours de recrutement à un grade du niveau I, il y a impossibilité, mais la chose reste toujours possible pour les niveaux inférieurs.

La législation linguistique est applicable en l'occurrence.

III. — Discussion des articles.

Article 1.

Un membre a demandé si le mot « autorité » englobait également les régies.

Le Secrétaire d'Etat a répondu que le terme « autorité » couvre toutes les institutions publiques.

Un membre a déclaré que cet article est donc également applicable aux institutions que nous trouvons à l'annexe II du rapport précité du Sénateur Wijninckx (Doc. du Sénat n° 94; 1973-1974).

Cet article a été adopté à l'unanimité.

Art. 2.

In verband met dit artikel wordt er nogmaals aan herinnerd dat men alle twijfel wil wegnemen omtrent de toepassing van dit wetsontwerp.

In stemming gebracht wordt dit artikel eenparig aangenomen.

Art. 3.

Het komt een lid voor dat het uitvoeringsbesluit moet verschijnen in het *Belgisch Staatsblad* op dezelfde dag als de wet.

De Staatssecretaris antwoordt dat het koninklijk besluit terzake klaar is.

Dit artikel wordt eenparig aangenomen.

* * *

Het gehele wetsontwerp alsmede het verslag worden eenparig aangenomen.

De Verslaggever,

D. COENS.

De Voorzitter,

R. BONNEL.

Art. 2.

La volonté d'éviter toute incertitude concernant l'application du présent projet a été rappelée une fois de plus à propos de cet article.

Mis aux voix, cet article a été adopté à l'unanimité.

Art. 3.

Un membre estime que l'arrêté d'exécution doit être publié au *Moniteur belge* le même jour que la loi.

Le Secrétaire d'Etat a répondu que l'arrêté royal était prêt.

Cet article a été adopté à l'unanimité.

* * *

L'ensemble du projet ainsi que le rapport ont été adoptés à l'unanimité.

Le Rapporteur,

D. COENS.

Le Président,

R. BONNEL.

BIJLAGE.

Waarom is het koninklijk besluit van 8 januari 1973 niet toepasselijk op alle aan de wet van 26 maart 1954 onderworpen organismen.

De wetgever heeft belangrijke machten verleend aan de Ministers die controle-machten uitoefenen : zij hebben de bevoegdheid ontvangen om aan de Koning voorstellen te doen om statutaire bepalingen toepasselijk te maken op de organismen die onder hun toezicht geplaatst werden (artikel 11 van de wet van 16 maart 1954).

Zijnerzijds heeft de Ministerraad zijn akkoord betuigd opdat de personeelsleden van de openbare instellingen, afhankelijk van de sociale sector, begiftigd zouden worden met een statuut geïnspireerd in al de mate van het mogelijke op het statuut van het staatspersoneel (beslissing van 6 december 1968).

Het statuut van 8 januari 1973 werd opgemaakt in deze optiek maar tevens met de bekommernis een voorbeeld te vormen waaraan men zich zou kunnen spiegelen om statuten op te maken voor alle organismen, geïnspireerd door artikel 11 van de wet van 16 maart 1954.

Aldus :

— had de Minister van Openbare Werken een toepassingsgebied voorgesteld voor het merendeel van de organismen onder zijn toezicht geplaatst nopens de toepassing van het koninklijk besluit van 8 januari 1973;

— had de Minister van Landbouw een gelijkaardige beslissing getroffen voor de Nationale Zuiveldienst;

— de Minister van Economische Zaken voor het Belgisch Instituut voor normalisatie;

— de procedure is aan de gang voor de onderwerping van :

- de Nationale Landmaatschappij;
- De Belgische Dienst voor Bedrijfsleven en Landbouw;
- de Nationale Dienst voor afzet van Land- en Tuinbouwprodukten.

Er dient aangestipt dat de Staatssecretaris voor het Openbaar Ambt ter zake slechts een akkoord betuigt en dat hij geen druk mag uitoefenen bij de organismen om een bepaald statuut te aanvaarden.

a) het personeel van een aantal instellingen onderworpen aan de wet van 16 maart 1954 geniet reeds van speciale statutaire beschermingsmaatregelen :

- de Regieën;
- de Instituten der Belgische Radio en Televisie;
- de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen;
- de Nationale Maatschappij der Buurtspoorwegen;
- de Algemene Spaar- en Lijfrentekas;
- de Dienst voor Nijverheidsbevordering.

b) voor de andere organismen die niet aan het koninklijk besluit van 8 januari 1973 onderworpen zijn, is Openbaar Ambt bereid zijn akkoord te betuigen met hun onderwerping. Het verheelt echter niet dat dit statuut hun nochtans niet zou kunnen schikken en meent dat de voorgedijministers, mits akkoord van de beheerorganen, beter geplaatst zijn dan wie ook om de opportuniteit te waarderen of om eigen statutaire maatregelen voor te stellen, aangepast aan hun eigen behoeften.

Voor deze andere organismen mag men derhalve antwoorden dat ze niet onderworpen zijn aan het koninklijk besluit van 8 januari 1973 omdat de Ministers die de voorgedij er over uitoefenen het niet opportuun geacht hebben.

ANNEXE.

Pourquoi l'arrêté royal du 8 janvier 1973 n'est-il pas applicable à tous les organismes soumis à la loi du 26 mars 1954.

Le législateur a conféré des pouvoirs importants aux Ministres qui exercent les pouvoirs de contrôle : ils ont reçu le pouvoir de proposer au Souverain les dispositions statutaires applicables au personnel des organismes relevant de leur tutelle (article 11 de la loi du 16 mars 1954).

De son côté le Conseil des Ministres a marqué son accord pour que les agents des organismes d'intérêt relevant du secteur social soient dotés d'un statut axé dans toute la mesure du possible sur le statut des agents de l'Etat (décision du 6 décembre 1968).

Le statut du 8 janvier 1973 a été rédigé dans cette perspective, mais aussi dans la préoccupation d'être un modèle dont on pourrait s'inspirer pour établir les statuts de tous les organismes visés par l'article 11 de la loi du 16 mars 1954.

Ainsi :

— le Ministre des Travaux publics a fait porter au champ d'application de l'arrêté royal du 8 janvier 1973 la plupart des organismes qui relèvent de ses pouvoirs de contrôle;

— le Ministre de l'Agriculture a agi de même pour l'Office du lait et de ses dérivés;

— le Ministre des Affaires économiques pour l'Institut belge de normalisation;

— la procédure est en cours en vue de l'assujettissement de :

- la Société nationale terrienne;
- l'Office belge pour l'économie et l'agriculture;
- l'Office national des débouchés agricoles et horticoles.

Il convient de préciser que le Secrétaire d'Etat à la Fonction publique n'exerce en la matière qu'un pouvoir d'approbation et qu'il ne peut contraindre les organismes à adhérer à un statut déterminé :

a) le personnel de plusieurs organismes soumis à la loi du 16 mars 1954 bénéficie déjà de protections statutaires particulières :

- les Régies;
- les Instituts de la radiodiffusion-télévision belge;
- la Société nationale des chemins de fer belges;
- la Société nationale des chemins de fer vicinaux;
- la Caisse générale d'Épargne et de Retraite;
- l'Office de promotion industrielle.

b) pour les autres organismes qui ne sont pas soumis à l'arrêté royal du 8 janvier 1973, la Fonction publique est prête à donner son accord à leur assujettissement. Elle ne se dissimule pas, toutefois, que ce statut pourrait ne pas leur convenir et estime que les Ministres de tutelle, en accord avec les organes de gestion, sont mieux placés que quiconque pour en apprécier l'opportunité ou pour proposer des mesures statutaires propres adaptées à leurs besoins particuliers.

Pour ces autres organismes, on peut donc répondre qu'ils ne sont pas soumis à l'arrêté royal du 8 janvier 1973 parce que les Ministres qui exercent le pouvoir de contrôle ne l'ont pas estimé opportun.